

درآمدی بر حقوق بشر در اسلام

نوشته

دکتر مهدی ذاکریان

دانشیار دانشکده حقوق، الهیات و علوم سیاسی
دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات

انتشارات جهان سیاست

با همکاری فصلنامه مطالعات بین‌المللی

فصلنامه
مطالعات بین‌المللی

سرشناسه: ذاکریان امیری، مهدی، ۱۳۴۷
عنوان و نام پدیدآور: حقوق بشر در اسلام/ نویسنده: مهدی ذاکریان امیری/
مشخصات نشر: کرج، جهان سیاست، تهران: فصلنامه مطالعات بین‌المللی،
۱۴۰۱.

مشخصات ظاهری: ۱۳۶ ص.: جدول، نمودار؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.

شابک: 978-622-92530-3-8

یادداشت: زبان: فارسی-عربی.

موضوع: حقوق بشر- جنبه‌های مذهبی- اسلام

موضوع: حقوق مدنی- جنبه‌های مذهبی- اسلام

رده‌بندی کنگره: BP۲۳۰/۱

رده‌بندی دیویدی: ۲۹۷/۴۸۳۴

شماره کتابشناسی ملی: ۸۹۳۵۰۲۸

اطلاعات رکورد کتابشناسی

انتشارات جهان سیاست (با همکاری فصلنامه مطالعات بین‌المللی)

نام کتاب: حقوق بشر در اسلام

مؤلف: مهدی ذاکریان امیری

صفحه‌آرایی و طراح جلد: جهان سیاست

نوبت چاپ: چاپ اول: ۱۴۰۱

ناشر: انتشارات جهان سیاست (با همکاری فصلنامه مطالعات بین‌المللی)

شمارگان: ۹۰۰

چاپ و صحافی: چاپ نسیم

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۲۵۳۰-۳-۸

نشانی دفتر انتشارات: کرج، فردیس، فلکه پنجم فردیس، بلوار هفت تیر، به سمت جاده

ملارد، پاساژ میلاد، واحد دوم شرقی. کدپستی: ۳۱۷۵۹۱۳۱۹۴، تلفن: ۰۲۶-۳۶۵۰۶۷۸۲

نشانی دفتر پخش: تهران، شاهین، خیابان گل لاله، بلوار سرلشکر مخبری (۳۵ متری گلستان)،

پلاک ۱۹۸، طبقه منفی ۱، واحد ۱۱، کد پستی: ۱۴۷۵۸۶۵۸۰۹، تلفن: ۰۲۱-۶۵۱۱۹۷۳۲

کلیه حقوق برای انتشارات جهان سیاست محفوظ است.

فهرست مطالب

۷	دیباچه
۱۵	فصل یکم- کلیات و مفاهیم
۱۵	۱/۱ تعریف حق و ارتباط آن با تکلیف
۲۲	۱/۲ مبانی هستی‌شناسی و انسان‌شناختی حقوق بشر
۳۵	۱/۳ مبانی، منابع و اهداف حقوق بشر در اسلام
۴۰	خودآزمایی فصل اول
۴۱	فصل دوم- اصول بنیادین حقوق بشر در اسلام
۴۲	۲/۱ اصل توحید
۴۲	۲/۲ اصل حیات (رابطه دنیا با آخرت)
۴۴	۲/۳ اصل کرامت انسانی
۴۵	۲/۴ اصل عدالت
۴۶	۲/۵ اصل برابری
۴۷	۲/۶ اصل صلح
۴۸	۲/۷ اصل محیط زیست
۴۹	خودآزمایی فصل دوم
۵۱	فصل سوم- جهت‌گیری اندیشمندان اسلامی نسبت به حقوق بشر
۵۱	۳/۱ جهان‌شمول‌گرایی
۵۴	۳/۱/۱ اعلامیه جهانی حقوق بشر
۶۲	۳/۱/۲ گروه کشورهای همفکر و جهان‌شمولی حقوق بشر
۶۹	۳/۲ نسبی‌گرایی حقوق بشر
۶۹	۳/۲/۱ نسیت‌گرایی فرهنگی
۷۳	۳/۲/۲ کرامت بشری
۷۴	خودآزمایی فصل سوم

فصل چهارم- تطبیق حقوق بشر در اسلام با حقوق بشر معاصر.....	۷۵
۴/۱ چالش‌ها و ناسازواری‌ها.....	۷۵
۴/۲ نقاط اشتراک.....	۷۶
۴/۳ نقاط افتراق (بررسی و تحلیل مصادیق چالشی).....	۷۶
۴/۴ گفت‌وگو و هم‌اندیشی راهکار حفظ کرامت بشری.....	۷۸
۴/۵ چه باید کرد؟.....	۷۹
خودآزمایی فصل چهارم.....	۸۰
دستاوردها.....	۸۱
ضمیمه نخست- اعلامیه جهان شمول حقوق بشر ۱۹۴۸ ملل متحد.....	۸۹
ضمیمه دوم- اعلامیه حقوق بشر اسلامی ۱۹۹۱ سازمان همکاری اسلامی..	۹۹
ضمیمه سوم- اصول حقوق بشری قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	۱۱۱
منابع.....	۱۱۷
درباره نویسنده.....	۱۲۱
نمایه.....	۱۲۷

نمایه

اعتقاد, ۶۲, ۱۰۱, ۱۰۲, ۱۰۹	آزادی, ۱۱, ۱۵, ۱۶, ۲۲, ۲۳,
اعلامیه, ۲۶, ۲۸, ۲۹, ۳۰, ۳۲,	۲۴, ۲۶, ۲۸, ۴۱, ۷۶, ۸۷,
۵۳, ۵۴, ۵۵, ۵۶, ۵۷, ۶۱,	۸۹, ۹۱, ۹۴, ۹۵, ۱۰۰, ۱۰۱,
۶۲, ۶۳, ۶۴, ۶۵, ۶۶, ۷۶,	۱۰۶, ۱۰۸, ۱۱۳, ۱۲۹,
۷۸, ۷۹, ۸۴, ۸۹, ۹۰, ۹۱,	آزادی بیان, ۱۵, ۱۶, ۲۸, ۸۷,
۹۲, ۹۷, ۹۸, ۹۹, ۱۱۰, ۱۱۷,	آزادی عقیده, ۲۸, ۹۴,
امام, ۳۹, ۴۵, ۱۲۲, ۱۲۳, ۱۲۴,	اسلام, ۲, ۳, ۴, ۸, ۹, ۱۰, ۱۳,
آموزه های مدنی, ۱۳	۱۶, ۲۰, ۲۵, ۳۵, ۳۶, ۳۸,
انجیل, ۲۵, ۱۱۷	۳۹, ۴۱, ۴۲, ۴۵, ۴۶, ۴۷,
ایران, ۲۳, ۵۴, ۶۲, ۶۳, ۶۴,	۴۸, ۶۵, ۶۶, ۷۵, ۷۶, ۷۷,
۶۵, ۶۶, ۷۹, ۱۱۱, ۱۱۶,	۷۸, ۷۹, ۸۰, ۸۲, ۸۳, ۸۵,
۱۱۷, ۱۲۱, ۱۲۲	۸۶, ۹۹, ۱۰۰, ۱۰۱, ۱۰۴,
ایمان, ۹۰, ۹۴, ۹۹, ۱۰۰, ۱۰۱,	۱۰۵, ۱۱۱, ۱۱۲, ۱۱۳, ۱۱۷,
آیین, ۱۱, ۴۱, ۴۷, ۷۸, ۱۰۰,	۱۲۱, ۱۲۲, ۱۲۵,

۳۵, ۳۳, ۲۷, ۲۳, ۲۲, ۲۱	بازداشت, ۱۱۵, ۱۱۴, ۱۹
۴۷, ۴۵, ۴۴, ۴۰, ۳۹, ۳۶	باور, ۱۸, ۱۷, ۱۶, ۱۳, ۱۱, ۹
۹۸, ۹۴, ۸۷, ۷۸, ۶۱, ۵۸	۲۰, ۲۶, ۳۳, ۴۰, ۴۱, ۵۱
۱۰۹, ۱۰۷, ۱۰۶, ۱۰۴, ۱۰۳	۵۲, ۶۵, ۶۹, ۷۰, ۷۴, ۷۵
۱۱۷, ۱۱۳	۷۸, ۷۹, ۸۴, ۸۷
جامعه مدنی, ۱۷	بردگی, ۹۱, ۸۷, ۷۵, ۴۱, ۲۷
جهان, ۲, ۹, ۱۰, ۱۳, ۲۸, ۵۱	۱۰۰, ۱۰۵
۶۸, ۶۶, ۶۳, ۵۶, ۵۴, ۵۳	بندگی, ۱۰۵, ۱۰۱, ۷۵, ۴۱
۸۳, ۷۸, ۷۶, ۷۲, ۷۰, ۶۹	بیمه, ۱۱۳, ۱۱۲, ۸۷, ۷۵, ۱۵
۸۹	پاسخگویی, ۲۰
جهان شمول, ۹, ۱۰, ۱۳, ۷۸	پرستش, ۱۰۰, ۴۲, ۴۱, ۳۷
۸۹	پرستش, ۳۵, ۱۷, ۱۶, ۱۳, ۱۰
جهل, ۲۰, ۷۹, ۱۰۵	۷۹, ۸۱
حق, ۸, ۱۱, ۱۵, ۱۶, ۱۹, ۲۴	تاریخ, ۶۰, ۴۲, ۳۲, ۲۲, ۱۶
۴۵, ۴۲, ۴۱, ۳۹, ۳۸, ۳۶	تاریکی, ۷
۷۶, ۷۵, ۶۱, ۵۱, ۴۸, ۴۷	تعهد, ۹۰, ۵۶, ۱۹
۹۱, ۸۷, ۸۵, ۸۲, ۷۹, ۷۷	تعهدات عام الشمول, ۳۲
۹۷, ۹۶, ۹۵, ۹۴, ۹۳, ۹۲	تمایز, ۹۱
۱۰۵, ۱۰۴, ۱۰۳, ۱۰۲, ۱۰۱	توحید, ۱۰۰, ۴۲
۱۱۳, ۱۰۹, ۱۰۸, ۱۰۷, ۱۰۶	جامعه, ۱۹, ۱۸, ۱۷, ۱۳, ۴

حقوق اقتصادی, ۳۰, ۳۳, ۳۵,	۱۱۴, ۱۱۵, ۱۱۶, ۱۱۷
۹۵, ۶۰, ۵۹	حق حیات, ۱۶, ۴۱, ۴۳, ۴۸
حقوق بشر, ۲, ۳, ۴, ۷, ۸, ۹,	حقوق, ۲, ۳, ۴, ۷, ۸, ۹, ۱۰,
۱۰, ۱۱, ۱۲, ۱۵, ۱۶, ۱۷,	۱۱, ۱۲, ۱۵, ۱۶, ۱۷, ۱۸,
۱۸, ۱۹, ۲۰, ۲۲, ۲۳, ۲۶,	۲۰, ۲۲, ۲۳, ۲۴, ۲۶, ۲۷,
۲۷, ۲۹, ۳۰, ۳۲, ۳۳, ۳۴,	۲۹, ۳۰, ۳۲, ۳۳, ۳۴, ۳۵,
۳۵, ۴۱, ۴۴, ۴۸, ۵۱, ۵۲,	۳۶, ۳۸, ۴۰, ۴۱, ۴۲, ۴۴,
۵۳, ۵۴, ۵۵, ۵۶, ۵۷, ۵۸,	۴۶, ۴۷, ۴۸, ۵۱, ۵۲, ۵۳,
۵۹, ۶۱, ۶۲, ۶۳, ۶۴, ۶۵,	۵۴, ۵۵, ۵۶, ۵۷, ۵۸, ۵۹,
۶۶, ۶۷, ۶۸, ۶۹, ۷۰, ۷۱,	۶۰, ۶۱, ۶۲, ۶۳, ۶۴, ۶۵,
۷۲, ۷۳, ۷۴, ۷۵, ۷۶, ۷۷,	۶۶, ۶۷, ۶۸, ۶۹, ۷۰, ۷۱,
۷۸, ۷۹, ۸۱, ۸۲, ۸۳, ۸۴,	۷۲, ۷۳, ۷۴, ۷۵, ۷۶, ۷۷,
۸۵, ۸۶, ۸۹, ۹۰, ۹۹, ۱۰۱,	۷۸, ۷۹, ۸۱, ۸۲, ۸۳, ۸۴,
۱۱۷, ۱۱۸, ۱۲۱, ۱۲۳, ۱۲۵,	۸۵, ۸۶, ۸۹, ۹۰, ۹۱, ۹۲,
حقوق مدنی, ۱۵, ۲۸, ۳۰, ۳۳,	۹۴, ۹۵, ۹۶, ۹۷, ۹۸, ۹۹,
۳۵, ۵۵, ۵۹, ۶۰, ۶۲	۱۰۰, ۱۰۱, ۱۰۳, ۱۰۵, ۱۰۶,
حکومت, ۴۷, ۶۱, ۹۵	۱۰۹, ۱۱۰, ۱۱۱, ۱۱۲, ۱۱۳,
حمایت, ۲۷, ۲۹, ۳۱, ۳۲, ۵۶,	۱۱۷, ۱۱۸, ۱۲۱, ۱۲۲, ۱۲۳,
۵۸, ۶۰, ۶۳, ۷۸, ۸۹, ۹۱,	۱۲۴, ۱۲۵
۹۳, ۹۴, ۹۵, ۹۶, ۹۷, ۱۰۱,	حقوق اسلام, ۴۰

شکنجه, ۷, ۱۱, ۱۵, ۳۱, ۶۰,	۱۰۲, ۱۰۳, ۱۰۵, ۱۰۷, ۱۰۸,
۱۱۵, ۱۰۸, ۹۳, ۹۱, ۸۷, ۷۵	۱۱۲, ۱۱۱
صادق, ۱۲۲, ۱۲۳, ۱۲۴	حیات, ۷, ۳۱, ۴۲, ۴۸, ۱۰۱
صلح, ۲۴, ۲۹, ۳۲, ۳۶, ۴۱,	دادگری, ۲۶, ۴۵
۹۷, ۸۹, ۷۶, ۴۸, ۴۷	دانش, ۱۸, ۴۷, ۸۳
ظلم, ۹۰, ۱۰۱, ۱۰۵, ۱۰۶,	دانشگاه, ۳, ۷۳, ۷۸, ۸۳, ۱۰۴,
عدالت, ۲۹, ۴۱, ۴۵, ۴۶, ۸۹,	۱۱۷, ۱۱۸, ۱۲۱, ۱۲۲, ۱۲۳,
۱۲۳	۱۲۴
عدل, ۴۵, ۱۰۶	دین, ۲۸, ۴۱, ۴۲, ۴۷, ۴۸, ۶۲,
عطف بماسبق, ۱۹	۷۷, ۸۴, ۱۰۰, ۱۰۱, ۱۰۴,
علی علیه السلام, ۱۰	۱۰۵, ۱۰۷
فرهنگ, ۵۳, ۶۲, ۶۹, ۷۳, ۸۱,	زور, ۱۰۲
۸۳	ستم, ۷, ۱۲, ۲۴, ۲۵
فساد, ۲۰	سیاست, ۲, ۷۸
قانون, ۱۱, ۱۷, ۱۹, ۲۲, ۵۶,	سیاست‌گذاری, ۱۰
۹۳, ۹۲, ۹۱, ۸۹, ۶۳, ۶۱	شخصیت, ۲۹, ۳۲, ۴۱, ۷۵,
۹۸, ۱۰۴, ۱۱۱, ۱۱۲, ۱۱۴,	۹۱, ۹۵, ۹۷, ۹۸, ۱۰۳, ۱۰۴,
۱۱۵	۱۰۵, ۱۱۲
قرآن, ۱۰, ۲۰, ۳۵, ۳۶, ۴۳,	شخصیت حقوقی, ۹۱
۴۵, ۴۶, ۴۷, ۴۸, ۹۹	شرک, ۲۵, ۴۲, ۴۷

گفت و گو، ۱۵	قواعد، ۸، ۱۵، ۱۸، ۱۹، ۲۱، ۲۲،
گفت و گوهای میان فرهنگی،	۳۴، ۶۱، ۷۰، ۷۳، ۸۴، ۱۱۸،
۷۴	۱۲۲
محیط زیست، ۴۱، ۴۸، ۷۶	قواعد بنیادین، ۱۹
معاد، ۲۰، ۷۹	کتاب، ۸، ۹، ۱۰، ۱۳، ۵۵، ۷۹،
منع، ۱۵، ۱۸، ۱۹، ۳۰، ۴۰، ۴۱،	۱۱۷، ۱۲۲، ۱۲۵
۱۱۵، ۱۱۴، ۱۱۳، ۱۱۲، ۶۲	کرامت، ۴۱، ۴۴، ۷۳، ۷۸، ۱۰۹،
منع شکنجه، ۳۱	کشور، ۵۴، ۵۷، ۶۳، ۶۷، ۷۷،
میان فرهنگی، ۸۳	۸۳، ۹۱، ۹۳، ۹۵، ۱۰۳، ۱۰۵،
نسبی، ۲۸، ۵۳، ۵۷، ۸۴	۱۰۹، ۱۱۳، ۱۱۴، ۱۱۶، ۱۲۲،
نسل، ۴۰، ۱۰۰	۱۲۳
نهج البلاغه، ۲۰، ۳۵	کفر، ۴۷
وحدانیت، ۴۱، ۴۲، ۱۲۹	کورش بزرگ، ۲۳